QUÆSTIO MEDICA,

Quodlibetariis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 22 Aprilis 1717.

M. BERTINO-SIMONE DIEUXIVOYE, Doctore Medico, Præside.

An à diversis alimentis, indoles ingenii diversa?

I.

OMNE tulerunt punctum, qui circà facultatem animalem doctrinam à futilibus & nugatoriis opinionibus expurgant, modosque excogitant quibus animi munia obiri possunt. Saniorum Philosophorum auctoritate celebratur, similem, imò & eandem animæ essentiam cunctis inesse hominibus, nequè in hoc quàm in alio uspiàm perfectiorem inveniri; at nihilominùs simplex illa in hoc, quàm in alio facultates exhibet perfectiores, & aliàs expeditiùs, aliàs segniùs functiones edit. Hanc varietatem efficit, non animæ essentia; sed corporis & instrumentorum ejus varia constitutio, ex temperamento & conformatione contracta: harum quippè conditionum varietatem animæ facultates, moresque sequuntur; neque verò insita solùm & congenita nobis, sed & adscititia constitutio animi facultates ac mores mutat. Ex decreto divino mentis cum corpore humano unio postulat, ut quotiès in spiritibus animalibus, aut in ipsâ cerebri substantiâ motus inducuntur, certæ oriantur in mente cogitationes; & quotiès mens in certas cogitationes prorumpit, spiritus animales, aut fibrillæ cerebri certis motibus agitentur. Cogitationum & ingeniorum discrimina edunt diversæ implicationes, divulsiones, corrugationes, crispationes, occillationes, tensiones, contractiones, dilatationes, aut alitèr facta in fibrillis sensorii communis mutatio; quæ omnia spiritus diathesi & ductus nervei firmitate discrepantes sortiuntur diversa; hinc causam diversi ingenii apprimè noscent, quibus fons & origo tenoris solidarum, & crasis fluidarum partium explorata fuerint.

I I.

QUI fit ut alimenta ingeniorum naturæ diversæ non conferant, si alimenta diversa humores nullo modo pares efficiant? alimentum enim, & alimenti species unum & multæ: unum quidèm, quatenùs genus unum, species verò humiditate & siccitate circumscribitur, in hisque formæ & quantitatis inest, & ad quædam & ad tanta referun-

tur; auget autem & robur infert, ſimilitudinem & diſſimilitudinem in ſingulis pro cujuſque naturâ inducit, & eâ facultate quàm habet initio. Neque verò in ſpecie alimentorum tantummodò diſcrimen eſt; ſed etiam in ipſis, quod & ætate fit, & membro, & ſolo, & cœlo, & habitu: Aliæ res boni ſucci, aliæ mali: ſunt aliæ lenes, aliæ acres; aliæ refrigerant, aliæ calefaciunt: quædam ſomnum movent, quædam ſenſus excitant. Non ſolùm ſpeciei, ſed etiam colorum varietas tanta eſt in alimentis, quanta ferè in univerſo obſervatur orbe. Eadem eſt ratio ſaporis, conſiſtentiæ, odoris, cæterarumque conditionum. Admiratione perquàm dignum eſt, alimenta tot nominibus diſcrepantia in chilum nihilominùs candidiſſimum primò, ac poſtmodùm in rutilantem converti ſanguinem! attamèn certo certiùs eſt, ventriculi actione infracta quodammodo eſſe alimenta, non verò prorsùs extincta, nec priſtinis omninò ſpoliata facultatibus; ſed priſtinæ qualitatis nonnihil etiamnùm remanet in ſanguine, etſi alimenti ex quo genitus eſt, formam perdiderit ſanguis, ejus qualitates, aliaſque vires impertit partibus alendis. Lactuca tametſi coctione mutetur, ventriculum & corpus refrigerat, ex eâque ſanguis profertur frigidior. Nullum alimentum adeò ſimile corpori reperire fas eſt, quod aliquâ exuperante qualitate corpus non immutet, etiamſi coctione in ſanguinem & ſuccum vertatur alendo corpori idoneum, priſtinæ qualitatis ſemper particeps, conditionis ſuæ quamdam ſubſtantiam gignit in nobis. Cùm ſubſtantia ipſam temperiem mutat, novamque ſuggerit. Cùm præ cæteris in ſpirituum noſtri corporis conſervatione ſollicita ſit natura, nobiliſſimam ac ſubtiliſſimam ſanguinis portionem reſtitutioni horum impendit. Non modò omnis corporis partium conſtitutio, ſed & humores, & ſpiritus quibus conſervamur, movemur, ratiocinamur, ab eſculentis, potulentiſque mutantur; verbo dicam, à diverſis alimentis naſcitur diverſus chylus; qualis chylus, talis quoque eſt animæ ſedes, ſivè ſanguis cujus indolem ſequuntur ingenii mores.

III.

MEDICUM ſivè ratione, ſivè experientiâ deſtitutum, maximè hæſitare, titubare, corruere; quin imò artem ipſam, ſinè hoc duplici adminiculo collapſuram, apud omnes in confeſſo eſt. Age itaque, ratiocinationes experientiâ ſuffultas accipite. Inter ſe differunt Gentes victu & inſtitutis. Angli quorum menſæ carnibus ſemi-coctis affluunt, cum maximo ardore, & ut ita dicam, mentis furore dimicant: barbara & crudelis Tartarorum Natio lacte equino pro potu utitur: Incolæ ſoli exilis & macri oleribus duntaxàt & cibo illiberali veſcentes, ſervili indole donantur, abjectioraque ſuſtinent munera: In Galliâ cibaria adhibentur maximè temperata, Galli urbanitate & morum lenitudine præcellunt: Ne mireris Vaſconum ſolertiam, calliditatem, magnanimitatem; Vaſconia ferax eſt alimentorum calidorum, acrium, ſiccorum, tenuiumque partium. Quid plura? Nobiles ac Cives de rebus domeſticis benè conſtituti, à plebeculâ & ruſticis, non tàm morum, quàm victûs elegantiâ ubiquè terrarum diſcernuntur. In his

omnibus mutationibus peragendis, suum symbolum conferre aërem non inficias ibo; dummodò alimenta primas obtinere fatearis. Aër quidèm celeriùs ac promptiùs invadit in plures, at cibus atque potus quoniàm permanentem, ac inhæreſcentem corpori materiam ſuppeditant, id validiùs, contumaciùſque afficiunt atque immutant; ſunt in exemplis frugum ſemina mutato ſolo degenerantia.

I V.

IN ruſticis moribus, in victu arido, in horridâ incultâque vitâ, maleficia haud naſci ſolent. Ut non omnem frugem atque arborem in omni agro reperire poſſis, ſic non omne facinus in omni vitâ obſervatur. In urbe luxuries creatur, indè omnia ſcelera ac maleficia originem trahunt; vita autèm ruſtica, quam agreſtem vocant, diligentiæ, juſtitiæ magiſtra eſt. Pudicitiam in terris moratam, viſamque diù credite, cùm uxor ſæpè horridior marito glandem ructante, potanda infantibus ubera ferebat. Hinc diſcant mulieres ſinè gravibus rationum momentis, alienas nutrices infantibus non ſuppeditandas eſſe. Relictis catulis lupa vagitum ſequuta, ubera admovit Remo & Romulo qui graſſatores prædoneſque ſe geſſerunt: Tyberius vini appetentiſſimus perhibetur, quia ejus nutrix illi dedita erat: hiſtoria Hiſpani cujuſdam cervino, nec-non Monachi caprino lacte nutritorum omnibus nota eſt; hic vel invitus choreis indulgebat, ille verò cervos curſu æquabat: Antiqui penès ingenium à Recentioribus tàm diſpares cenſentur, ut noſtri ævi ſcriptores, quibuſnam priores partes deferant acritèr diſceptent. Quidni hoc diſcrimen à diverſo victu ortum fuiſſe dixeris? quandoquidem condimenta antiqua à recentioribus tantùm diſtant, ut nunc vel audita nauſeam moverent; ut videre eſt in *Apicio*, *Columellâ*, *Platinâ*, qui ex profeſſo de re culinariâ diſſeruërunt. Diſcrimina ingeniorum ex majori minorive ſpirituum tenuitate, vel fibrillarum nervearum rigiditate exoriuntur; quamobrem ſimilem victum adhibentes, iiſdem moribus ut plurimùm donantur. Non fruſtrà creditum eſt ſicut valent ad fingendas corporis & animi ſimilitudines vis & natura ſeminis, non ſecùs ad eandem rem, alimentorum ingenia & proprietates valere.

V.

EX varietate alimentorum, non ſolùm ipſorum corporum, ſed animorum etiàm naſci diverſitates, ita perſpectum cognitumque habent Medici, ut alimenta exhilarantia, melancholica, cholerica, venereos ſtimulos compeſcentia, aut ſtimulantia &c. recenſeant; imò veteres limatiùs exquiſitiùſque aliquid ſcripturi, helleboro ſeſe purgabant, humores noxios ſic educi poſſe rati, ne redundarent & cerebrum infeſtarent. Quemadmodùm artifices certis morbis laborare ſolent, ita peculiari victu iiſdem uti expedit; imò variis doctrinis, diſciplinìſque incumbentes, diverſam victûs rationem exigere videntur, ex quibus anima particulis alimentariis compoſita immeritò argueretur. Nihil eſt in animis mixtum aut concretum, aut quod è terrâ natum, atque fictum eſſe videatur; nihil-ne aut humidum quidèm, aut flabile, aut igneum; his enim in naturis nihil ineſt, quod vim memoriæ, mentis, cogitationis

habeat ; quòd & præterita teneat, & futura prævideat, & complecti poſſit præſentia;ſed quoniam mens beneficio ſpirituum ſuas exerit vires, non ſolùm præſtantior, ſed & tempeſtiva eorum diſpenſatio deſideratur. Spiritus firmi ac ſtabiles, ſubtiles ac activi, non tamèn ſuprà modum volatiles, mentis ſoliditatem & judicium acre producunt. A ſpiritibus aut nimis fixis, aut plus æquo volatilibus, ſtupiditas vel levitas mentis originem ducit. Immodicus vini potus, & quodvis vitæ diſſolutæ genus, cùm ſanguinem *effrænent*, homines non ſolùm ad judicii & rationis actus exerendos inhabiles, ad ſcelera & turpiſſimas cupiditates maximè proclives reddunt; verùm etiàm cor indurare & Religionis officia obſtruere dicuntur. Quâ-de-causâ populi arctiorem aſperioremque vitam identidèm (ſic jubente Eccleſiâ) ingrediuntur, ut eorum pietas, religioſumque ſtudium invaleſcant. Animus adeò à temperamento & organorum corporis diſpoſitione dependet, ut ſi ratio aliqua poſſit inveniti, quæ homines ſapientiores, ingenioſioreſque reddat, credam illam in Medicinâ quæri debere.

Ergo à diverſis alimentis indoles ingenii diverſa.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Philippus Fontaine.	*M. Joannes Herment, utriuſque Aulæ Equeſtris Medicus ordinarius.*	*M. Ludovicus Lemery, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*
M. Antonius Pepin.	*M. Stephanus-Franciſcus Geoffroy, Regiæ Scientiarum Academiæ Pariſienſis, Regiæque Societatis Londinenſis Socius, & Regius Profeſſor.*	*M. Petrus le Tonnelier.*
M. Petrus Azevedo, Pharmaciæ Profeſſor.	*M. Franciſcus Aignan.*	*M. Carolus Thuillier.*

Proponebat Pariſiis CLAUDIUS BRUNET, Lugdunæus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1717. à ſextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.